

представя между Иван Шишманов, Антон Митов, Иван Мърквичка, Иван Ангелов, Биненбаум, Никола Михайлов и Борис Шварц. Тази снимка издава самочувствието на артиста, седнал в достолепна поза сред достойни колеги и здрав физически вид.

В Сливен, Добрович учителствува в Мъжката гимназия една година, но времето не е съхранило спомен за тази му дейност. По това време той рисува "Портрет на Хаджи Димитър" в два варианта. Единият днес се намира във Военноисторическия музей - София, а другият в Художествена галерия - Сливен. Явно тези портрети са били поръчка от родолюбци и са свързани с идеята за възкресяване и овековечаване паметта на легендарния герой. Те са рисувани по известната фотография на Хаджи Димитър, допълнени със словесна обрисовка на баба Маринка Хаджи Асенова. От тези години са и късните портрети на братята Русчо и Георги Миркович, както и портрета на неговата племеница Цонка Сапународа /датиран 1899 г./⁸

При проучване на местния печат от тези години попаднах на две любопитни свидетелства. Едно Възвание към сливенската общественост на духовно и материално въздигане на Сливен, както и името му се среща в публикуван списък на дарителите.⁹

Една запазена елеофотография от последните години от живота на Димитър Добрович, съхранявана в ХГ - Сливен, ни го представя значително променен със сурови белези на старостта.¹⁰

Добрович умира на 2.III.1905 г. в бащиния си дом. Погребан е в старите сливенски гробища. Запазен е смъртният му акт.¹¹

В отчета на читалищното настоятелство за 1905 г. намираме ценно сведение:

"За приятен дълг считам да съобщя на почитаемото събрание, че на читалището се подариха първо: От наследниците на първия български художник живописец, наш гражданин покойният Димитър Пехливанов Добрович, 12 картини с маслени бои, които се изложиха в коридора и читалнята на читалището".¹² Тези дванадесет картини поставят началото на художествената сбирка в града, за която сливенци с гордост казват "нашият художествен музей".

Запазен е протокол от заседание на читалищното настоятелство, в който четем: "Назначават се комисия от Йордан Кювлиев, Йосиф Цобел, Георги Гюлмязов, която да се занимава с уреждането на картините предадени от наследниците на покойният Добрович, които след като се поставят в рамки, да се изложат в читалищното помещение." ¹³

Грижата за художественото наследство на Добрович е грижа на читалищното ръководство и в по-късните години. В протокол от 1927 г., четем: "Реша се да се помоли Йордан Трифонов, в когото се намират картини на Димитър Добрович Пехливанов, да се съберат тези картини, където се намират и поставят в читалищния музей за съхранение." ¹⁴

Безспорно дарението с творбите на Добрович играе съществена роля за формиране на художествената култура на сливенци. Общуването с оригинални творби на класен художник е добро начало за изграждане на художествено образование.

Старият дядо Асен Макасчиев, един от големите оръжейни майстори в Сливен,